

Hitler och hans familj

De senaste årtiondena har bokmarknaden svämmat över av böcker om den nazistiske diktatorn Adolf Hitler (1889-1945). Det är inte enbart historiska verk utan böcker om allt marginellare saker såsom Hitlers konstuppfattning, syn på djur, personliga smak etc. Men i denna historieverk skrivning, där stora mäns personpsykologi är det centrala, fattas dess rötter; Hitlers härkomst, hans släkt och familj.

Dåtidens sanning tycks gälla, att Hitler ”saknade nämnvärda anförvanter”. Han är idag fortfarande i allmän mening ”en man av folket”. Nazistmyten håller sträck.

Den tyska TV-dokumentären *Familie Hitler – Im Schatten des Diktators* (2005 och 2007) * av Oliver Halmburger och Guido Knopp är ett av de få verk, som bryter med myten och blottlägger fakta.

Sjukdom i släkten

Hitler var själv den förste som drog en täckmantel över sin härkomst. Under sin tid i den tyska armén i det första världskriget svarade han alltid på kamraters förfrågan om nära anhöriga med att han ”hade inga”. Det var inte sant.

Hitlers far och mor var döda men han hade en syster Paula, en halvsyster Angela, en halvbror Alois som han växt upp med, samt kusiner och småkusiner. Men det var inte utan skäl som han mörkade sin släkt. Den höll inte måttet om borgerlig prydighet. I småbondesläkten – som ursprungligen kallades Hüttler eller Hiedler och härstammade från området Waldviertel i västra Österrike vid gränsen mot Tjeckien – fanns ärftlig sinnessjukdom. Hitlers kusin Aloisia Veit var schizofren, och hon var inte den enda. I en hemligstämplad SS-rapport konstaterades att släkten utmärktes av många ”sinnesslöa och idioter”.

När nazisterna, efter maktövertagandet 1933 igångsatte sitt eutanasi-program, då många tiotusentals handikappade avrättades som ”livsodugliga”, fanns Aloisia bland dem. Den som ombesörjde just hennes död var en doktor Jekelius. Och han råkade vara förlovad med Hitlers syster Paula. När han bad Hitler om tillåtelse att gifta sig med henne fick Hitler ett av sina hysteriska anfall. Jekelius sändes till östfronten.

Igensopade spår

Efter att Österrike 1938 införlivades med Tyskland blev bl.a. Hitlers fars födelseort en vallfartsort, men det varade inte länge. På orten anlades ett militärövningsfält. Gravgården där hans farmor låg försvann och ortsbefolkning spreds för vinden. Det var ingen tillfällighet. För förutom att Hitler var ytterst medveten om att hålla sin släkt utanför offentligheten och historien, hade han ett skäl till. Hans farfar angavs i faderns födelsehandlingar som okänd och kravet på ”arisk” härkomst fordrade att Hitler skulle kunna bevisa sin – tillbaka till 1750.

Visserligen hade Johan G. Hiedler vid 84 års ålder, som då hette Hitler, erkänt att han var fadern – farmodern var död sen länge – men sanningshalten har ifrågasatts då det gynnade honom i ett arvsmål.

* *Familie Hitler - Im Schatten des Diktators* är från 2005 men den DVD som försäljs idag är från 2007. Produktion: Universum Film. Längd 53 minuter. Pris 11.95 euro. Sök på <www.digitalvd.de/>. DVD:n från 2005 finns på <http://thepiratebay.org/torrent/4305915/hitlers_familj_i_skuggan_av_diktatorn>. Tyskt och engelskt tal med svensk text.

Uppgiften om faderskapet ändrades och Adolf Hitlers far Alois kom att heta Hitler istället för farmoderns Schicklgruber. (Idag har DNA-undersökningar klarlagt att farfadern tillhörde släkten Hüttler-Hiedler-Hitler men det är inte fastlagt om Johan G. eller brodern Johann N. var fadern).

Våren 1945 gav Hitler order om att hans personarkiv skulle brännas. I det försvann inte bara uppgifter om Hitlers släkt utan även familjedokument som samlats under hans tid vid makten.

Släktskap gav privilegier

Även om Hitler höll sina anhöriga på avstånd – systemen Paula fick leva under efternamnet Wolf – lät de sig gynnas av sitt släktskap med honom. Både Paula och Angela – gift Raubal – skaffade sig stora hus. Och det skedde som kunde förväntas. Husen som systrarna valde ut åt sig blev deras efter att ägarna tvingades flytta.

Brodern Alois Hitler var småkriminell. Han satt i fängelse för stöld. Han blev senare servitör och öppnade 1934 ett ölschapp i Berlins utkant. Strax före kriget flyttades den till stadens societetskvarter. "Alois" på Wittenbergplatz blev ett ineställe för journalister, konstnärer och inflytelserika nazister. Och när han behövde utvidga så flyttade grannen tyst och utan krav.

Hitlers närmaste hade inga politiska ambitioner, även om de var närvarande vid nazisternas manifestationer. Om det uppstod problem så det var utifrån att de inte begrep vad nazismen dvs. Hitlers vilja kunde betyda.

Sålunda begapade sig den 40-åriga Hitler i systemen Angelas 23-åriga dotter Geli. Hon blev hans följeslagare på hans politiska kampanjer. 1931 tog hon dock sitt liv. Mycket tyder på att Hitler förgripit sig på henne. Hon hade allt mer klagat över att han var hennes fångvaktare. Det vore inget att förvånas över. Hitler kvinnosyn, som han ingalunda var ensam om, var "...inget är så angenämt som att fostra en ung kvinna. En flicka på 18-20 år är formbar som vax. En man kan sätta sin stämpel på henne. Och en kvinna vill inget hellre" (*In Love with Adolf Hitler* (2007) fransk TV-dokumentär av Isabelle Clark & Daniel Costelle)

Släkten är värst

Men den som kom att ge Hitler mest problem var William Patrick Hitler, brodern Alois son som han hade med irländskan Bridget Dowling. William bodde i England och flyttade till Berlin sen Hitler kommit till makten. Han var rå och okunnig men gjorde karriär. Han lär ska ha hotat med att i brittisk press avslöja att Hitler hade judiskt blod. Påståendet var inte nytt. Genealogen Karl Heindrich Frank hade – innan nazismen kom till makten – ritat Hitlers stamträd men då felaktigt angett en anmoder Salomon. Något han korrigerade, men ett förnyat påstående, av en nära släkting till Hitler och Adolf Hitlers fars oklara härstamning, hade ifrågasatt bilden av honom som den sanne "ariern". William flyttade 1939 tillbaka till England och sen till USA, där han naturligtvis bytte sida.

Alois hade en son till med en tyska som han gift sig med utan att skilja sig från sin första fru. Heindrich Hitler blev officer. Han tillfångatogs på östfronten och avled 1942.

Angela dog 1949 och efterlämnade två barn. Alois bytte efter kriget efternamn till Hiller, var aktiv i ett högerparti och dog 1956. Paula förblev ogift och barnlös, hon dog 1960. William ändrade namn till Stuart-Houston och dog 1987. Han efterlämnade fyra söner. Alla är barnlösa.

Tyst om Hitlers härkomst?

Hitlers släkt och närmaste anhöriga förklarar inget om nazismen. Men det gör inte heller de många böckerna om de allt marginellare historierna om Hitler. Så frågan är – när nu allt om honom erbjuds till försäljning och konsumtion – varför är det så tyst om hur Hitler faktiskt umgicks med de sina?

Svaret ligger inte långt borta. För skulle Hitlers släkt och hans relationer till den läggas fram då vore de så triviala att grunden för psykologiserandet som ligger i den nutida världsåskådningen drogs undan och Adolf Hitler reducerades från ”mytisk stor man” till människa. Dvs., mediemarknadens entreprenörer är fångna i ideologin om individens psykologi som historiens drivkraft. Det finns således andra förklaringar till varför samhällsutvecklingen tar den vändningen den gör, än att se historien som en roman.

Per-Erik Wentus (historiker)